

VERNINGE

Skole • Børnehave • Vuggestue

Pædagogiske læreplaner I Fuglekilden Naturbørnehave 2017

Indholdsfortegnelse

Aktivitetstema: Krop og bevægelse	4
Aktivitetstema: Kulturelle udtryksformer og værdier	5
Aktivitetstema: Natur	7
Læringstema: Alsidig personlig udvikling	8
Læringstema: Sociale kompetencer	10
Læringstema: Sproglig udvikling	13
Læringstema: Naturfænomener	14
Udvidet forældresamarbejde	16
Børn med særlige behov	16
Børnemiljøet i Fuglekilden	16
Planlægning og evaluering af aktivitetstemaer og læringsmål	18

Aktivitetstemaer:

Krop og bevægelse

Motorik og sanser, fysisk udholdenhed, styrke og kropsmestring, kropsforståelse

Kulturelle udtryksformer og værdier

Æstetiske oplevelser, skabende praksis, traditioner og værdier

Natur

Naturerfaring, naturforståelse, naturetik

Læringstemaer:

Alsidig personlig udvikling

Barnets -selvværd, -kendskab til sig selv som person, -opmærksomhed og engagement

Sociale kompetencer

Empati, tilknytning, sociale færdigheder og handlen

Sproglig udvikling

Kommunikation og sprogbrug, lydlig opmærksomhed og skriftsprog

Naturfænomener

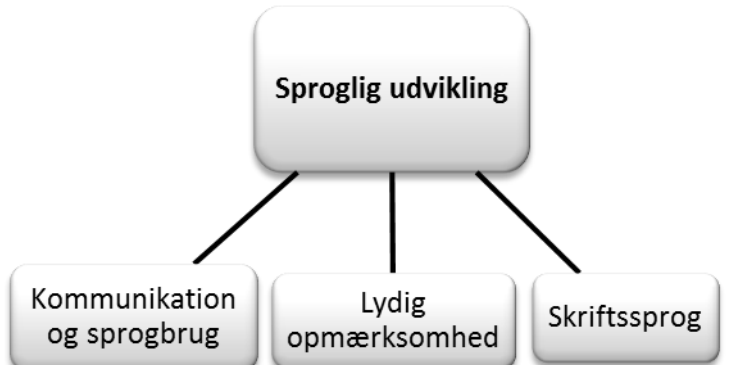
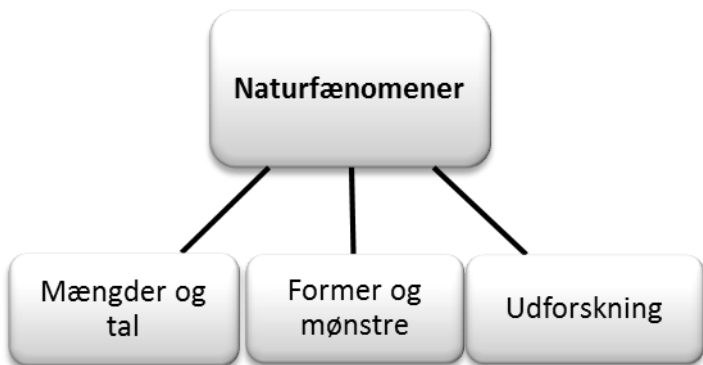
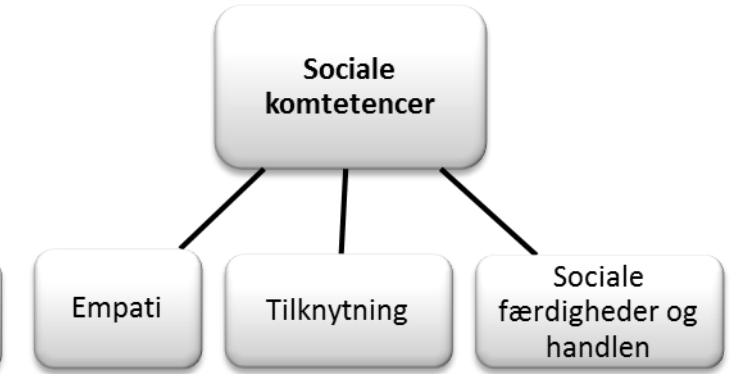
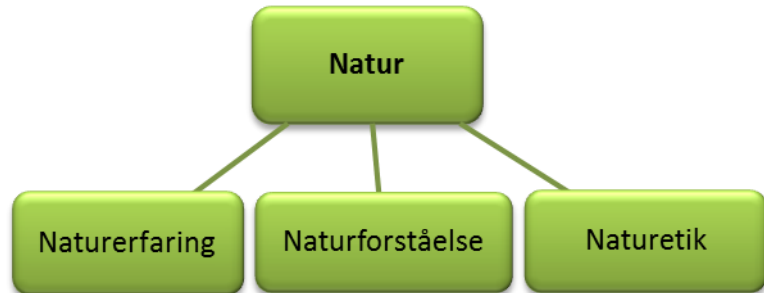
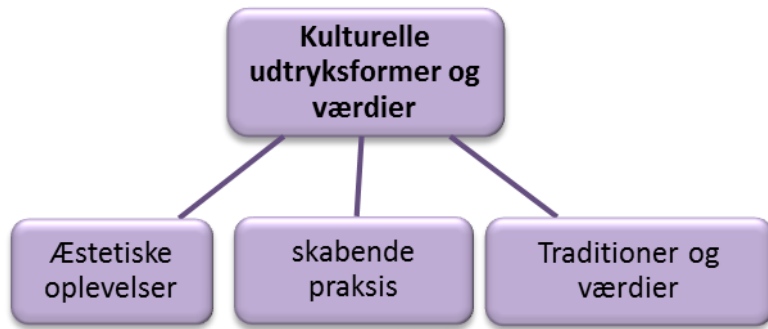
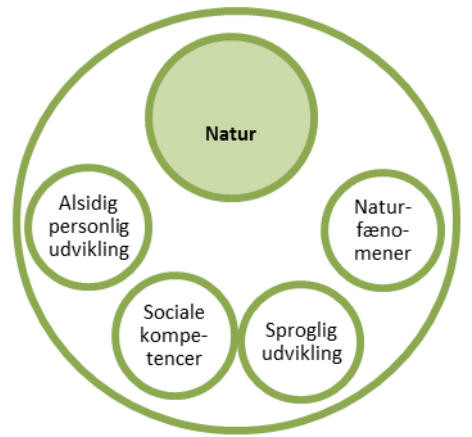
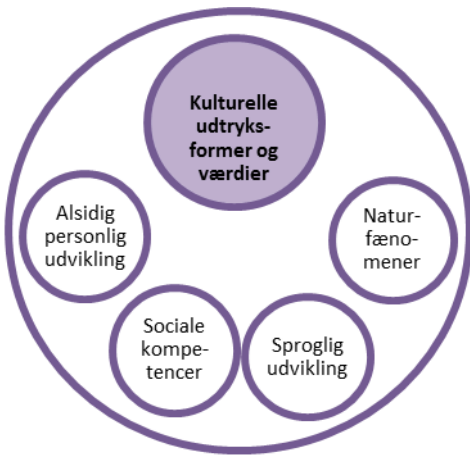
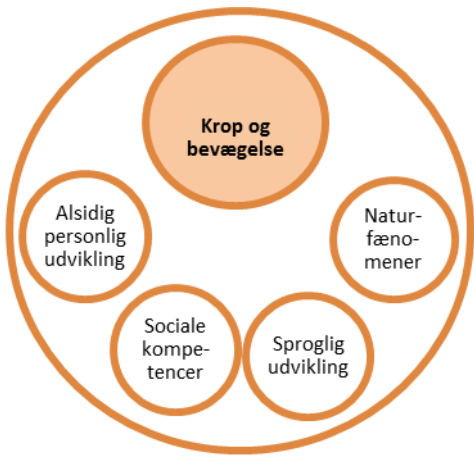
Mængder og tal, former og størrelser, udforskning og science

Praksis:

Vi arbejder skiftevis med tre aktivitetstemaer i forskellige tidsintervaller i løbet af et år. Vi deler børnene op i mindre aktivitetsgrupper to gange ½ time om ugen og laver tilrettelagte pædagogiske aktiviteter ud fra en SMITTE model.

Med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe, har vi fokus på 1 til 2 læringstemaer, som de pædagogiske aktiviteter er tilrettelagt ud fra. Efter hver session, laves der refleksionsnoter, som bruges til evaluering af hele forløbet.

Efter hvert forløb, som strækker sig over 4-6 uger, holdes der statusmøde, hvor vi reflekterer og evaluerer forløbet.

Aktivitetstema

Krop og bevægelse

Læringstema: Alsidig personlig udvikling, Sociale kompetencer, Sproglig udvikling og Naturfænomener.

Fokus på: ”Motorik og sanser”, ”Fysisk udholdenhed, styrke og kropsmestring” og ”Kropsforståelse”.

Motorik og sanser:

Barnet udfordres, opmuntres og understøttes i at udvikle sin motorik og sine sanser. F.eks. følesansen (der registrerer kulde, varme, overflader, ubehag og velbehag), labyrintsansen (der har stor betydning for balancen) og muskel-led-sansen (der registrerer spændinger i muskler og sener, der bruges til at justere alle bevægelser).

Fysisk udholdenhed, styrke og kropsmestring:

Barnet udfordres fysisk og præsenteres for alsidige bevægelsesoplevelser. Børn bliver fysisk udholdende, når de udfordrer deres kredsløb, puls og åndedræt, de udvikler og styrker deres muskler gennem alsidige bevægelsesaktiviteter. Børnene mestrer kroppen, når de kan lave tilsigtede bevægelser f.eks. løfte en kop med vand uden at spilde. Det kræver gentagelser at lære at mestre sin krop.

Kropsforståelse:

Barnet får erfaringer med kroppens muligheder og begrænsninger og kendskab til egen og andres grænser. Ved at lære sine egne muligheder og begrænsninger at kende får børnene kropsbevidsthed og udvikler kropsidentitet f.eks. at være tæt på andre, mærke om man fryser/har det varmt, mærke om man er tørstig/sulten.

Fysiske rammer:

- Indretningen af rummene giver mulighed for at skabe spændende bevægelsesarenaer f.eks. forhindringsbaner. Se på nye måder at anvende inventaret på.
- Ude og indearealer indrettes, så de indbyder til, at børnene udforsker og går på opdagelse.
- Børnene har selv mulighed for at anvende redskaber og materialer.

Den voksnes rolle:

- Understøtte, at børnene bliver motiveret for bevægelser og oplevelser, at fysiske aktiviteter er meningsfulde.
- Præsenterer børnene for fysiske aktiviteter, der har forskellige sværhedsgrader og giver børnene mulighed for, at gentage bevægelser så de bliver automatiserede.

- Tage del i fysiske aktiviteter og lege, selv være fysisk aktive og udvise bevægelsesglæde.
- Have fokus på fysiske aktiviteter både i de strukturerede aktiviteter og i vores daglige rutiner.

Sådan arbejder vi i praksis:

- Vi leger i sandkassen, med vand m.m.
- Vi rutsjer, gynger, cykler, klatrer, hopper, løber m.m.
- Vi arbejder med, at børnene selv skal tage tøj af og på.
- Vi bygger med LEGO, klipper, tegner, leger med perler osv.
- Triller ned ad bakker, kravler op af bakker, forcere ujævnt terræn m.m.
- Vi skræller gulerødder, skærer agurker, piller æg m.m.
- Vi gynger i hængekøjer.
- Vi deltager i motionsløb.
- Vi får pulsen op.
- Vi opholder os ude i alt slags vejr og fornemmer årstidernes skift med vores sanser.
- Vi stimulerer sanserne ved at mærke på sandet, råbe højt, se og dufte blomster, mærke kulde og varme samt smage på bær og frugt.

Aktivitetstema

Kulturelle udtryksformer og værdier

Læringstema: Alsidig personlig udvikling, Sociale kompetencer, Sproglig udvikling og Naturfænomener.

Fokus på: ”Æstetiske oplevelser”, ”Skabende praksis” og ”Traditioner og værdier”.

Æstetiske oplevelser:

Handler om, at barnet skal opleve forskellige æstetiske udtryksformer – f.eks. teaterforestillinger, bøger, film, musik, billedkunst og byrum. Børnene skal præsenteres for en bred vifte af genrer indenfor de forskellige udtryksformer. Det kan være nyt/gammelt, populært/eksperimenterende og dansk/udenlandsk.

Skabende praksis:

Handler om, at barnet selv afprøver forskellige former for æstetiske udtryksformer. Det kan være musiske, kropslige (f.eks. at danse, at spille teater) og materielle (f.eks. billedkunst, formgivning og konstruktion). Det er med til at styrke deres nysgerrighed, kreativitet og dannelse. Processen er omdrejningspunktet for den skabende praksis, og den legende tilgang er den bærende.

Traditioner og værdier:

Handler om, at barnet møder kulturel mangfoldighed. Eksempelvis i forhold til mad, skikke, musik, sprog, levevis osv. Det er gennem mødet med andre kulturelle værdier, udtryk og traditioner, at vi bliver bevidste om vores kulturelle rødder. Ved at skabe

traditioner og kulturel praksis i Fuglekilden inspirerer vi børnene til selv at lege, omforme og eksperimentere med de udtryk de møder.

Fysiske rammer:

- Der er mulighed for at indrette inspirerende og kreative læringsmiljøer med plads til fordybelse i forskellige aktivitetsrum. F.eks. læsekrog, teaterhjørne, dukkekrog, områder med kreative værksteder, områder med konstruktionslegetøj, adgang til digitale medier.
- Det er nemt for børnene løbende at få adgang til materialer og redskaber. Materialerne er præsenteret, så det er attraktivt for børnene, der på eget initiativ kan udtrykke sig kulturelt og være skabende sammen.
- Vi dokumenterer synligt for børn og forældre, hvordan vi arbejder med kulturelle udtryksformer og værdier. F.eks. laver vi udstillinger af børnenes kreative udfoldelser, tager billeder af børnenes måder at udtrykke sig på i hverdagen og i aktiviteter.

Den voksnes rolle:

- Organiserer aktiviteter og processer, der tager udgangspunkt i det enkelte barns interesser og behov.
- Være engageret i og bevidste om, at vi er kulturbærer, rollemodeller og formidlere af kulturelle udtryksformer og værdier.
- Tage udgangspunkt i og fremhæve kulturel mangfoldighed, som noget positivt.
- Anerkender børns egne lege som æstetiske, kulturelle og skabende processer.
- Have fokus på, at det skal være sjovt og give mening for børnene, at opleve og skabe kulturelle udtryk. Processen er omdrejningspunktet og vigtigere end, at børnene laver et "smukt" eller "rigtig" produkt.
- Understøtte en skabende, eksperimenterende og udforskende tilgang til aktiviteter i det daglige f.eks. ved at "tænke ud af boksen".

Sådan arbejder vi i praksis:

- Barnet har adgang til udklædningstøj, musik og spejle.
- Vi synger, fortæller historier, læser bøger, bruger iPads, spiller teater o.l.
- Vi tager i teatret og får besøg af teatertrup.
- Vi modtager jævnligt studerende og skoleelever med anden nationalitet end dansk.
- Vi har mange faste traditioner, som vi finder værdifulde.
- Vi laver en fotomappe om barnets tid i Fuglekilden.
- Vi bygger bro mellem vuggestue - børnehave og skole.
- Vi lægger vægt på at "udsmykningen" er rar at se på, og at den er indbydende både ude og inde.
- Vi præsenterer div. kulturer og kulturhistorier eks. vikinger, guder, indianer.
- Vi inviterer bl.a. til sommerfest og arbejdslørdag.

Aktivitetstema

Natur

Læringstema: Alsidig personlig udvikling, Sociale kompetencer, Sproglig udvikling og Naturfænomener.

Fokus på: ”Naturerfaring”, ”Naturforståelse” og ”Naturetik”.

Naturerfaring:

Handler om, at barnet får kendskab til og erfaringer med natur ved at møde mange former for natur og naturomgivelser. F.eks. skove, marker, strande m.m. Børnene erfarer, at grønne områder er trygge og dejlige steder at være. Her er mulighed for at understøtte deres nysgerrighed, så de får lyst til at opholde sig i naturen, og de bliver motiveret til at få sanselige og praktiske oplevelser og erfaringer i naturen og med naturen.

Naturforståelse:

Handler om, at barnet får kendskab til og forståelse af dyr, planter og sammenhænge i naturen. I arbejdet med natur skal børnene have mulighed for at iagttage, få kendskab til og forståelse af planter og dyr. F.eks. hvordan frø bliver til planter, som igen sætter frø. Naturforståelse handler også om, hvordan årstidens skiften påvirker planter og dyr, således at børnene får erfaringer med naturen og natursammenhænge.

Naturetik:

Handler om, at børnene viser interesse, respekt og ansvarsfølelse for naturen, dyr og planter. Det kan f.eks. være viden om, hvordan de færdes og opfører sig i naturen, så de tager mest mulig hensyn til dyr og planter.

Fysiske rammer:

- Indretning, omgivelser og materialer signalerer interesse for natur.
- Børnene har adgang til Fuglekildens udearealer med beplantning og indretning af f.eks. kuperet terræn, frugtæer, blomster, bærbuske, pilehytter.
- Børnene møder spændende, udfordrende og varierede områder i al slags vejr og på alle årstider.
- Der er forskellige materialer f.eks. træstubbe, forstørrelsesglas, terrarier, iPad som giver børnene mulighed for at udforske dyr og planter.

Den voksnes rolle:

- Understøtte og være nysgerrig overfor børnenes nysgerrighed og underen.
- Stille børnene undersøgende spørgsmål og sammen med børnene gå på opdagelse efter viden i naturen og f.eks. på internettet, i opslagsbøger o.l.
- Understøtte børnenes lyst til at være ude.
- Anerkende børnenes umiddelbare opfattelse af natur og sammenhænge i naturen og i passende omfang inspirere dem med viden.
- Introducere naturfaglig viden og forståelse.

- Anvende den naturfaglige arbejdsmetode sammen med børnene, det vil sige arbejde med science, observere, undersøge og konkludere.

Sådan arbejder vi i praksis:

- Alle børn og voksne er ude hver dag.
- Det er tilladt at blive beskidt og eksperimentere med vand og pløje.
- Vi luger og ordner vores blomsterbede.
- Vi sår og planter i vores højbede og mange andre steder.
- Vi sylter rødbeder og bruger frugten fra vores frugttræer.
- Vi taler med børnene om livet og døden i forbindelse med oplevelser fra vores hverdag i naturen, f.eks. en død muldvarp, rottehuller, hvepsebo.
- Vi laver bål.
- Vi læser bøger om dyr, natur og naturfænomener.
- Vi opsøger vandhuller og fisker smådyr.
- Vi fanger insekter og smådyr og studerer dem.
- Vi går i skoven og bringer naturen ind i huset.
- Vi laver selv tomatplanter i urtepotter.
- Vi eksperimenterer med kartoffelplanter i spande.
- Vi laver kreative aktiviteter med ting fra naturen.
- Vi synger sange om dyr og årstiderne.

Læringstema

Alsidig personlig udvikling

Læringsområder: ”Barnets selvværd”, ”Barnets kendskab til sig selv som person” og ”Barnets opmærksomhed og engagement”.

Fokus på: Det der vedrører det enkelte barn som individ eller person – barnets følelser, forståelse af sig selv og måder at forholde sig til sin omverden på.

Læringsmål 0-3 år:

Barnets selvværd:

- Barnet undersøger ting i sine nærmeste omgivelser og går/kravler på opdagelse.
- Barnet foretrækker kendte mennesker, men kan håndtere, at der er fremmede.
- Barnet giver udtryk for – med ord eller kropsligt – hvad det har brug for, og hvad det har lyst til at lave.

Barnets kendskab til sig selv som person:

- Barnet viser, at det genkender enkle følelser: ked af det, glad osv.
- Barnet kan give tydeligt udtryk for behov.
- Barnet indgår i samspil med andre med genkendelse af egne følelser og handlinger.

Barnets opmærksomhed og engagement:

- Barnet kan fokusere og fastholde sin opmærksomhed i kortere tid af gangen.
- Barnet er opsøgende overfor andre.
- Barnet kan engagere sig i leg og aktiviteter sammen med andre.

Læringsmål 3-6 år:

Barnets selvværd:

- Barnet er åbent og vedholdende over for udfordringer.
- Barnet giver med ord udtryk for, hvad det har brug for, og hvad det har lyst til at lave.
- Barnet tager initiativer.
- Barnet har mod på at lære nyt og møde det ikke kendte.

Barnets kendskab til sig selv som person:

- Barnet kan i rimelig grad afstemme sine følelser efter det mulige i situationen.
- Barnet forstår egne følelser og kan benævne dem med ord.
- Barnet indgår i samspil med andre med tydelig genkendelse af egne følelser og handlinger.

Barnets opmærksomhed og engagement:

- Barnet kan fokusere og fastholde sin opmærksomhed i længere tid ad gangen.
- Barnet viser engagement og optagethed i samspil med andre.
- Barnet kan være engageret i og optaget af leg og aktiviteter over længere tid.

Fysiske rammer:

- Børnene kan selv nå legetøj og materialer.
- Børnene kan være med til at forme det fysiske rum og legemulighederne.
- Indretningen gør det tydeligt, hvad børnene må og kan, så de ikke kommer til at gøre noget forkert.
- Børnene har et eller flere områder, der er deres egne, fx skab, skuffe eller en plads.
- Børnene har mulighed for at sætte spor i Fuglekilden, fx ved at få hængt en tegning op eller plante en plante.
- Børnene kan selv tage vand og mad, finde deres ting osv. og dermed opfylde egne behov.

Den voksnes rolle:

- Anerkende barnets følelser og give tid og hjælp til, at barnet forstår og får mulighed for at regulere sine følelser.
- Være interesseret i at lærer vert enkelt barn, at kende som det særlige menneske, det er.
- Være nysgerrig efter at se barnets initiativer og vise interesse for dem.
- Se og inddrage det barn, der ikke af sig selv er opsøgende og tager initiativer.

Sådan arbejder vi i praksis:

- Barnet oplever anerkendelse og accept.
- Vi taler med barnet om dets følelser.
- Vi sætter ord på ting, følelser og begreber.
- Vi respekterer barnets egne grænser.
- Vi tager udgangspunkt i barnets initiativ og behov for videre udvikling.
- Vi er nysgerrige efter at se og følge barnets perspektiv i dets handlinger.

- Vi taler med/til barnet med respekt.
- Vi taler ikke om barnet, når det er til stede.
- Vi møder barnet hver dag med en personlig velkomst.
- Vi laver aktiviteter, der giver barnet succesoplevelser.
- Vi laver aktiviteter, som er afpasset i forhold til barnets udvikling.
- Vi laver aktiviteter, som udfordrer det enkelte barn.
- Barnet oplever trygheden i hverdagens rutiner.
- Vi arbejder med barnet alene, i små og store grupper.
- Vi arbejder med barnets bevidsthed om, at være en del af et større fællesskab.
- Vi hjælper børnene til at tolke de andre børns sindsstemninger ved at snakke om ansigtsudtryk og kropsholdning.

Læringstema

Sociale kompetencer

Læringsområder: ”Empati”, ”Tilknytning” og ”Sociale færdigheder og handlen”.

Fokus på: Hvordan barnet etablerer fællesskaber, udtrykker sig og indgår i relationer med andre.

Læringsmål 0-3 år:

Empati:

- Barnet udvikler forståelse for egne/andres behov og grænser.
- Barnet udtrykker egne følelser sprogligt og kropsligt bl.a. ved brugen af babytegn.
- Barnet øver sig i at drage omsorg for og hjælpe andre børn.

Tilknytning:

- Barnet udvikler og viser tryghed og tillid til børn og voksne i Fuglekilden.
- Barnet øver sig i at inddrage og omgås andre børn.
- Barnet øver sig i at indgå i tætte relationer med børn og voksne.

Sociale færdigheder og handlen:

- Barnet øver sig i sociale fællesskaber.
- Barnet øver sig i at samarbejde om leg og læringsaktiviteter.
- Barnet øver sig i dialog og konflikthåndtering.

Læringsmål 3-6 år:

Empati:

- Barnet forstår sig selv og andres behov og kan sætte sig i andres sted.
- Barnet kan sætte grænser for sig selv og andre og kan forstå egne og andres grænser.
- Barnet forstår, udtrykker og kan sætte ord på egne følelser og på andres følelser.

Tilknytning:

- Barnet viser tillid og tryghed til børn og voksne i Fuglekilden.
- Barnet inddrager og favner andre børn.

- Barnet indgår i, samt skaber og vedligeholder tætte relationer med voksne og børn i Fuglekilden.

Sociale færdigheder og handlen:

- Barnet indgår i sociale fællesskaber og samarbejder om leg og læringsaktiviteter.
- Barnet har kommunikative færdigheder til at indgå i dialog, håndtere konflikter og løse problemer med andre børn.
- Barnet kan tage medansvar og har respekt for og accept af forskellighed.

Fysiske rammer:

- Rammerne understøtter, at vi kan veksle mellem forløb for både små og store børnefællesskaber.
- Rammerne sikrer plads til, at børnene kan veksle mellem individuel fordybelse og nærhed og fællesskaber om leg og læring.
- Der er alsidigt legetøj og materialer, der gør det muligt for børnene at lege både parallel- lege, rollelege og sociale lege.
- Der er legetøj og materialer, der lægger op til, at børnene kan løse opgaver og udforske sammen.

Den voksnes rolle:

- Benævne og italesætte børnenes behov og sociale handlinger.
- Sikre, at alle børn har mindst en tæt voksenrelation, og at alle børn får mulighed for at deltage i Fuglekildens fællesskaber. Alle børn og forældre tildeles en primærpædagog.
- Være nærværende og understøttende og tilrettelægge børns leg og læring, både i de tætte relationer og i det større fællesskab.
- Inddrage børnene i aktive valg, valgmuligheder og beslutninger.

Sådan arbejder vi i praksis:

- I forbindelse med samlinger ventes der på tur, og der er fokus på, at barnet oplever at være en del af et større fællesskab.
- Vi har blik for at skabe relationer imellem børnene og styrke disse i de daglige gøremål og aktiviteter. F.eks. deltager børnene i borddækning.
- Vi har fokus på at arbejde, anerkende og understøtte relationer og venskaber.
- I dagligdagen styrkes forståelsen af, at andre kan mene det samme eller noget helt andet.
- Ved samlinger ”fremhæves” børnene for hinanden.
- I forbindelse med konfliktløsning bringes det enkelte barn til forståelse af, at ens adfærd har betydning for andre.
- Barnet opfordres til at sige godmorgen, når det kommer, og farvel når det går hjem.
- Barnet lærer at dele med andre om det legetøj, som er i Fuglekilden.
- Barnet opfordres til at hjælpe andre børn.

Læringstema

Sproglig udvikling

Læringsområder: ”Kommunikation og sprogbrug”, ”Lydig opmærksomhed” og ”Skriftsprog”.

Fokus på: At stimulere og styrke barnets udvikling af talesprog, skriftsprog og aktivt bruge sproget selv.

Læringsmål 0-3 år:

Kommunikation og sprogbrug:

- Barnet udforsker dagligdagsbegreber og – ord for genstande og nære personer.
- Barnet forstår ord, sætninger og eksperimenterer med selv at anvende ord.
- Barnet begynder at kunne skifte mellem at kunne lytte og tale.
- Barnet begynder at kunne fastholde et emne i en samtale i kortere tid.
- Barnet lærer at ”læse” andres mimik og kropssprog.
- Barnet anvender babytegn i sin kommunikation.

Lydig opmærksomhed:

- Barnet kan forbinde bestemte lyde med bestemte ting.
- Barnet begynder at genkende korrekt udtale af velkendte ord.
- Barnet begynder at kunne høre, at ord begynder med forskellige lyde.

Skriftsprog:

- Barnet begynder at kende forskel på ord og billeder.
- Barnet begynder at kunne orientere sig i bøger og at kende ord som ”bog”.
- Barnet begynder at genkende skrevne ord f.eks. eget navn.
-

Læringsmål 3-6 år:

Kommunikation og sprogbrug:

- Barnet begynder at anvende og forstå mere abstrakte ord om f.eks. tid, følelser og rum, bagved, indeni og tankeprocesser, tænke og forestille sig.
- Barnet begynder at anvende og forstå mere komplekse sætninger f.eks. bøjning i tid og med forskellige led.
- Barnet begynder at kunne indgå i en længere samtale om et emne.
- Barnet begynder at kunne tilpasse talen til sociale forventninger.

Lydig opmærksomhed:

- Barnet begynder at kunne høre, at ord lyder ens i slutningen, dvs. at ord rimer.
- Barnet begynder at kunne høre, at to ord begynder med samme lyd.
- Barnet begynder at kunne finde ord, der begynder med en bestemt lyd.
- Barnet begynder at kunne opdele ord og sammensætte ord af mindre dele f.eks. dele sammensatte ord som ”spisebrod” op i ”spise” og ”bord”.

Skriftsprog:

- Barnet har begyndende viden om skriftsproget, herunder læseretning og kendskab til ord som f.eks. ”forfatter” og ”titel”.
- Barnet begynder at genkende, benævne og skrive bogstaver og enkelte ord.
- Barnet begynder at forstå, at lyd og bogstav hænger sammen og får alfabetisk kendskab.

Fysiske rammer:

- Skriftsproget er synligt i Fuglekilden, og viser, det har betydning. F.eks. hænger alfabetet fremme, og der er plakater med tekst. Dokumentation, meddelelser samt korte beskrivelser og billeder af dagens aktiviteter hænger i børnehøjde
- Bøger er tilgængelige og gjort spændende og attraktive for børnene. Det kan f.eks. være ved at stille udvalgte bøger frem, så børnene kan se forside.
- Bogvalget er velovervejet, så det understøtter alle de tre læringsområder inden for sproglig udvikling.
- Fuglekilden er indrettet med små rum i rummene med mulighed for ro, fordybelse og/eller særlige aktiviteter, og hvor der er sprogunderstøttende materialer.

Den voksnes rolle:

- Planlægge og reflektere over det sproglige læringspotentiale i vores aktiviteter.
- Arbejde bevidst med at udnytte potentialet for sproglig læring i rutiner, i leg og i spontant opståede situationer.
- Være opmærksomme på det sprog og kropssprog, vi voksne bruger i hverdagen, og bruge et rigt og varieret sprog overfor børnene.
- Forholde sig løbende til, hvor det enkelte barn er i sin sproglige udvikling og både udfordre børnene og lade dem øve det, de kan.

Sådan arbejder vi i praksis:

- Vi sætter ord på ting, følelser og begreber.
- Vi sætter mange ord og begreber på hvad der foregår i hverdagen, bl.a. ved brugen af babytegn og piktogrammer, så børnene tilegner sig viden om deres hverdag ved hjælp af sproget.
- Vi læser, synger og leger med rim og remser og ”vrøvleord”.
- Barnet øver sig bl.a. i at formulere sig ved samlinger.
- Barnet øver sig i at skrive sit eget navn og får kendskab til bogstaver og talrækker.
- Vi sætter mange ord og begreber på hvad der foregår i hverdagen, så børnene tilegner sig viden om deres hverdag ved hjælp af sproget.
- Barnet opfordres til at bruge sproget/babytegn til konfliktløsning.
- Alle børn har mulighed for at bruge/lege med iPad.
- Barnet øver sig i at spille teater og påtage sig en rolle, hvor det er forudbestemt, hvad der skal ske og hvad der skal siges.
- Vi bruger tegn, symboler, bogstaver og tal på ting, som børnene tegner, maler, modellerer, fotograferer ol.
- Børnene skriver navne på tegninger, dekorerer inde og uderum med forskellige symboler, bogstaver og tal, som bl.a. inspirer og pirrer børnenes nysgerrighed.

- Barnet ”læser”/fortæller historie for sig selv og for andre børn.
- Barnet benævner kammerater ved navn og får en fornemmelse af, hvem det går i Fuglekilden sammen med.
- Barnet øves i at være lydhør overfor, hvad de andre børn fortæller.
- Vi hjælper børnene til at tolke de andre børns sindsstemninger, ved bl.a. at snakke om ansigtsudtryk og kropssprog.
- Vi sprogvurderer barnet ved hjælp af anerkendte test.

Læringstema Naturfænomener

Læringsområder: ”Mængder og tal”, ”Former og mønstre” og ”Udforskning”.

Fokus på: At eksperimentere og undersøge og få erfaringer med mængder, tal og kategorier som vægt og form - at få erfaringer med vejrfænomener, science og objekters egenskaber, tilstande og ændringer.

Læringsmål 0-3 år:

Mængder og tal:

- Barnet udforsker og leger med mængder.
- Barnet udforsker og leger med størrelser og længder.
- Barnet udforsker og leger med brugen af tal.

Former og mønstre:

- Barnet har en begyndende opmærksomhed på mønstre og former.
- Barnet begynder selv at skabe mønstre og former.
- Barnet eksperimenterer med at sortere i en til to kategorier f.eks. rød og blå.

Udforskning:

- Barnet har begyndende opmærksomhed på at udforske og undersøge naturfænomener f.eks. vand, sand.
- Barnet har begyndende opmærksomhed på og er optaget af naturfænomener f.eks. blæst, sne.
- Barnet begynder at beskrive naturfænomener som f.eks. koldt/varm.
- Barnet begynder at udforske naturen og udvikler dets sanser og fantasi.

Læringsmål 3-6 år:

Mængder og tal:

- Barnet eksperimenterer med at genkende og sammenligne mængder.
- Barnet eksperimenterer med at tælle objekter og forstå det totale antal. Det kan f.eks. tælle til en, to, tre, fire, fem snegle, og forstå at der samlet set er fem snegle.
- Barnet udforsker tal, sammenligner tal og fortæller, hvilket tal der er størst.

Former og mønstre:

- Barnet ser efter og identificerer former og mønstre i omgivelserne, genkender f.eks. former og mønstre i bøger og på vejskilte.
- Barnet kan selv skabe former og mønstre i tegninger og i sandkassen mv.

- Barnet er opmærksomt på begreber for kategorier og begynder at opdele genstande ud fra fælles karakteristika, funktion og adfærd. Det kan f.eks. adskille de runde fra de firkantede.
- Barnet er opmærksomt på, genkender og forstår begreber for mål (f.eks. vægt eller længde).

Udforskning:

- Barnet udforsker og undersøger naturfænomener.
- Barnet observerer og beskriver den omkringliggende verden og sammenhænge i den, fx at blæsten hvirvler bladene rundt.
- Barnet begynder at forudse og opstille hypoteser for eksperimenter.

Fysiske rammer:

- Rum og udearealer er indrettet på en måde, der fremmer børnenes udforskning. Der er mange forskellige materialer og redskaber både ude og inde, som børnene kan bruge til at eksperimentere og undersøge med. F.eks. forstørrelsesglas og terrarie.
- Mængder, tal, former og mønstre og naturfænomener er synlige, så man kan se, at det har betydning. F.eks. hænger der tal fremme, der er plakater med motiver af naturfænomener, og der er tavler med billeder og beskrivelser af vores udforskning og eksperimenter.

Den voksnes rolle:

- Understøtte og være nysgerrig overfor børnenes nysgerrighed.
- Understøtte børnene i at have en undersøgende og kritisk tilgang. F.eks. ved at stille undrende spørgsmål sammen med børnene.
- Inddrage de børn der ikke selv søger udfordringer og undres.
- Gå på jagt efter svar på børnenes egne spørgsmål sammen med børnene, mens vi guider dem i, hvordan de kan udforske spørgsmålene.
- Introducere børnene til redskaber og materialer, de kan bruge til at observere og lave undersøgelser med, f.eks. forstørrelsesglas, vægte og målebånd, tablets og internet.
- Introducere børnene for faglige begreber.
- Opstille hypoteser, undersøge og konkluderer sammen med børnene.

Sådan arbejder vi i praksis:

- Vi læser bøger om naturfænomener.
- Vi snakker om og oplever forskelligt vejr – sol, blæst, regn, hagl, sne, torden.
- Vi laver forsøg med ild, luft, vand og jord f.eks. smelter sne om til vand over bål.
- Vi tæller alt hvad der kan tælles.
- Vi tegner mønstre.
- Vi laver billeder af geometriske former.
- Vi bruger forstørrelsesglas når vi undersøger naturen.
- Vi udforsker, hvad der sker med en død mus når den bliver begravet.
- Børnene måler og vejer sig selv med målebånd og vægt.
- Vi fanger lys i prismer og ser regnbuens farver.

Udvidet forældresamarbejde

Børns trivsel, udvikling og læring støttes bedst, når der er sammenhæng mellem barnets hverdag i Fuglekilden og barnets hverdag i hjemmet. Et tæt og velfungerende samarbejde har betydning for alle børn, men har særligt betydning for børn, som i en kortere eller længere periode er udfordret i forhold til deres trivsel, udvikling og læring.

I udvidet forældresamarbejde er der ofte behov for, at samarbejde med forældrene i at understøtte barnets specifikke udfordringer. Dette gøres gennem vejledning, konkrete forslag til læringsaktiviteter i hjemmet og gennem tæt dialog og opfølgning.

Børn med særlige behov

Børn med særlige behov og problemstillinger får stor opmærksomhed i det pædagogiske arbejde. Vi arbejder inklusionsorienteret, hvor de fysiske rammer og den pædagogiske praksis tilpasses det enkelte barns behov. Vi bestræber os på, at barnet oplever sig selv som en betydningsfuld del af børnefællesskabet.

Med afsæt i vores læringsmål for de enkelte læreplanstemaer, bliver der tilrettelagt en særlig indsats i forhold til barnets aktuelle problemstilling eller handicap.

Vi arbejder også med ”Udvidet forældresamarbejde”, hvor forældrene og pædagogerne samarbejder om særligt udvalgte aktiviteter, som fremmer barnets trivsel, udvikling og læring. Disse aktiviteter foregår både i institutionen og i hjemmet.

Derudover er der en tæt kontakt med relevante ”eksperter”, så som fysioterapeuter, ergoterapeuter, talepædagoger og div. rådgivningscentre.

På personale- og stuemøder bruger vi kollegial sparring og systematisk refleksion, for at stille skarpt på, hvad der gør sig gældende set ud fra et børne-, forældre- og personaleperspektiv.

Børnemiljøet i Fuglekilden

Fokus på: Børneperspektivet er omdrejningspunktet i arbejdet med børnemiljøet.

Børnemiljøet i Fuglekilden beskrives ud fra tre hovedområder: Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs, herunder sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold som indretning, hygiejne og materialevalg.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om relationer og sociale kompetencer i børnegruppen, og kan knyttes til begreber som fællesskab, venskab og tryghed.

Det æstetiske børnemiljø har indflydelse på, hvordan omgivelserne påvirker børnene i hverdagen. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser, og har betydning for, om børnene finder dagtilbuddet inspirerende.

Mål for børnemiljøet:

At opbygge et åbent og positivt pædagogisk miljø.

At børnene oplever medinddragelse og medindflydelse.

At vi fokuserer på børneperspektivet.

Vi skaber udfordrende udearealer og naturoplevelser.

Vi skaber pæne og indbydende bygninger og rum.

Vi skaber sikkerhedsmæssige forsvarlige legesteder ude og inde.

Vi skaber sundhedsmæssige forhold som lys, lyd, luft, kost og hygiejne.

Det er velovervejet når vi vælger materialer.

Vi anvender pædagogisk konflikthåndtering.

Vi sørger for, at der er en kultur og værdimæssig rummelighed til alle børn.

Sådan arbejder vi i praksis:

Det fysiske børnemiljø:

- Der laves en gennemgang af bygninger og legeplads af en bygnings- og legepladssagkyndig en gang om året.
- Det prioriteres, at vedligeholde i huset og legepladsen med maling og lign. så det er indbydende.
- Der afholdes arbejdslørdag med forældregruppen, som laver udendørs-reparationer.
- Møbler og indretning tilgodeser børnenes behov.
- Der investeres løbende i nye legeredskaber på legepladsen.
- De pædagogiske materialer er af en god kvalitet.
- Legetøjet er intakt.

Det psykiske børnemiljø:

- De voksne er anerkendende i deres møde og samvær med børnene.
- De voksne kigger efter børnenes intentioner og perspektiver.
- De voksne undgår at skælde ud, men tilretteviser på en positiv og hensigtsmæssig måde
- De voksne "gør sig tilgængelig" for børnene både ude og inde.
- De voksne vejleder/guider børnene, når de afvises/afviser hinanden.

Det æstetiske børnemiljø:

- Der dekoreres og pyntes med billeder og malerier, også i børnehøjde.
- Der dyrkes frugttræer, blomster, køkkenhave som giver børnene positive sanseoplevelser som virker inspirerende.

Evaluering af arbejdet med børnemiljøet:

I lighed med læreplanstemaerne, bliver børnemiljøet vurderet ud fra SMTTE-modellen.

Det er med fokus på børneperspektivet at vi vurderer børnemiljøet.

Derfor vil det være både ud fra hvad børnene udtaler og hvad de giver udtryk for på andre måder, der vil blive undersøgt og lagt til grund for vurderingen. Eksempelvis benytter vi børne- interview, læringshistorier, foto ol.

Planlægning og evaluering af aktivitetstemaer og læringsmål

I Fuglekilden bruger vi SMITTE-modellen til at planlægge og evaluere vores aktivitetsforløb. SMITTE-modellen lægger op til systematisk at analysere og beskrive den sammenhæng, man befinder sig i, at forholde sig bevidst til fastsatte mål, tegn og tiltag og derpå evaluere og dokumentere udviklingen af det pædagogiske arbejde for børn i alderen 0-6 år.

Den er bygget op omkring to arbejdsprocesser:

- Vi sætter ord på læring, som handler om hvordan vi skaber sammenhæng mellem læringsmål og tegn på læring.
- Vi evaluerer læring, som handler om hvordan vi gennemfører evalueringer, der giver os viden om børnenes læring, som vi kan bruge til at videreudvikle og tilpasse vores pædagogiske praksis.

Vi evaluerer løbende vores pædagogiske arbejde på statusmøder, som afvikles efter hvert aktivitetsforløb.

SMITTE-modellen lægger op til, at vi gennemfører fokuserede evalueringsforløb, som integreres i det daglige arbejde. Her over et år betyder det, at vi gennemfører et antal statusmøder inden for forskellige områder, af vores pædagogiske læreplan.

Pædagogiske grundholdninger og værdier:

I Fuglekilden er børnene omgivet af betydningsfulde og tydelige voksne, der forstår og formår at give tryghed og omsorg. Disse begreber er en grundlæggende betingelse for barnets mulighed for at udvikle sig og er meget centrale i det pædagogiske arbejde.

Den voksne skal i forhold til omsorg og tryghed kunne se, hvad barnet har brug for og skal kunne analysere og tolke barnets signaler for efterfølgende at kunne handle på baggrund af sin indfølelse.

De voksne i Fuglekilden understøtter barnets egenaktivitet og søger samtidig at inspirere og komme med ny viden. Vi er opmærksomme på, at ansvaret for barnets udvikling ligger hos os og vi er bevidste om, at påtage os ansvaret for relationen mellem barn og voksen.

Det er vigtigt, at kunne tilrettelægge pædagogiske aktiviteter, der udvider barnets erfarings- og begrebsverden. Børn skal lege sig til nye erkendelser. I børnehaven skal læring foregå på en legende måde, da legen er børnenes univers.

Børnene skal opleve fællesskabets forpligtelse og have udviklet fornemmelsen for eget værd. De skal lære at være sig selv og de skal også lære at indgå i sociale relationer.

De voksne i Fuglekilden er opmærksom på barnets ressourcer og stærke sider og forsøger igennem mange succesoplevelser at styrke barnets selvværd.

Børnene skal kunne indgå i fællesskab med andre børn baseret på samværsregler og det er den voksnes opgave, at kunne videregive til barnet oplevelsen af at "Det jeg gør, har indflydelse på andre og jeg gør en forskel". Der må ikke være i tvivl om de grundlæggende normer for samvær og der må ikke være usikkerhed om "skal" og "må". Den voksne skal turde påtage sig lederskabet og ansvaret i samværet med barnet.

Faglighed kræver kærlige, nærværende og opmærksomme voksne, som følger barnet og hjælper det med at udforske dets liv og verden.

Kerneområder i Fuglekildens værdigrundlag:

Kerneområder i personalets relationer til børnene:

I Fuglekilden tager det pædagogiske arbejde som oftest afsæt i det, der optager børnene her og nu. Den voksnes opgave er at forholde sig medlevende, understøttende og deltagende i forhold til de processer, børnene sætter i gang for sig selv eller med hinanden. I arbejdet med børnene fokuseres der altid på barnets stærke sider for derigennem at udvikle så mange kompetencer hos barnet som muligt.

Da det pædagogiske arbejde udføres ud fra et personligt perspektiv, må personalet løbende stille spørgsmål til den pædagogiske praksis. En god ledetråd er, at spørge sig selv: ”Hvis jeg var barn, eller hvis det var mit barn, hvordan ville jeg så gerne have at hverdagen så ud”.

Følgende er væsentlige kerneområder i personalets relationer til barnet – sådan vil vi gerne være sammen med børnene i Fuglekilden:

- Den voksne opsøger hvert enkelt barn om morgenen og giver barnet et personligt ”godmorgen”.
- Den voksne nævner barnets navn. Barnet føler sig derved betydningsfuldt og set.
- De voksne tager øjenkontakt med barnet, når det vil fortælle noget, sætter sig evt. på hug og bringer sig fysisk i niveau med barnet.
- I forbindelse med kommunikation – er vi opmærksomme på, at fysisk kontakt, en let berøring kan skærpe opmærksomheden og koncentrationen hos barnet.
- Hvis vi stiller barnet spørgsmål, er vi parate til at vente på barnets svar.
- Vi siger ikke nej til barnet uden at have tænkt os godt om – nogle gange løber man ind i et mønster, hvor ”nej” kommer, før man tænker over det. Nogle gange er det generelt, andre gange er det i forhold til bestemte børn.
- De voksne lader altid et ”nej” følges af en handleanvisning, eks.: ”nej, det er for farligt at hoppe der. Hvis du gerne vil hoppe, kan du komme herhen, her kan der ikke ske noget”.
- Den voksne stiller indfølelse og opklarende spørgsmål, når de kommer ind midt i en konflikt. Det, det går ud på er, at bringe børnene til erkendelser, så de kan handle mere hensigtsmæssigt i forhold til hinanden.
- De voksne sætter ord på barnets følelser og deler følelserne med barnet. Det er legalt at have forskellige følelser. Vi gør det tydeligt, at barnet kan regne med os.
- De voksne følger barnets initiativer. Derved fortæller vi barnet indirekte, at det er i orden og vi gerne vil i kontakt. Barnet lærer, at andre er interesseret i det og den voksne lærer meget om det enkelte barn.
- De voksne venter på barnets initiativer og respekterer barnets eget tempo. Vi er i den forbindelse også opmærksomme på eget tempo, såvel i vores måde at tale på, som i vores måde at gennemføre aktiviteter på.
- Vi respekterer, hvis barnet i perioder siger fra overfor os og vælger en anden fortrolig voksen. Den voksne skal gøre sig fortjent til børnenes opmærksomhed.
- Vi er troværdige og holder hvad vi lover. Hvis det alligevel ikke er muligt for os, så vender vi tilbage til barnet og giver det en forklaring.
- De voksne giver barnet handlemuligheder og handlevejledninger. Vi er på forkant med en evt. konfliktsituation og fortæller barnet, hvordan det kan handle.
- Vi skaber rytmer i barnets hverdag, som giver tryghed.

- De voksne er opmærksomme på, hvordan de taler med barnet, stemmeføringen og toningen. Ved at være opmærksomme på toningen, kan vi være med til at vække forventning, vise at vi forstår barnet, glæde sig med barnet osv.
- De voksne er opmærksomme på, hvordan deres person virker på barnet. Vi kigger på barnets ansigtsudtryk for at afdække, hvorvidt vi er blevet forstået, som vi gerne ville.
- De voksne skaber forbindelser mellem børnene. Vi gør børnene opmærksomme på hinanden og kæder dem evt. sammen i leg eller i almindeligt samvær.
- Udviser barnet tegn på frygt eller er ked af det, hjælper den voksne barnet gennem krisen ved at tale med det om det, der er svært. Barnet trøstes uden at afledes
- De voksne er opmærksomme på barnets perspektiv.